

Društvo
Arhitekata
Zagreba

Trg bana Josipa Jelačića 3/1
t +385 1 4816151
f +385 1 4816197
daz@d-a-z.hr
OIB 87490332083
IBAN HR1223600001101548547

**Izveštaj Društva arhitekata Zagreba
za razdoblje 01.07.2014. – 30.06.2015.**

Zagreb, Lipanj, 2015

SADRŽAJ:

UVODNE NAPOMENE.....	3
PROGRAMI DAZ-a.....	4
ARTUR (ARHITEKTURA I TURIZAM) 2015.	4
5. DANI ZAGREBAČKE ARHITEKTURE	8
THINK SPACE/MISLI PROSTOR	9
MALA ŠKOLA ARHITEKTURE – arhitektonske radionice za djecu	10
ADVENT U ZAGREBU	11
4. OTVORENO PRVENSTVO U TENISU	12
NATJEČAJI	12
NATJEČAJ ZA IZRADU IDEJNOG RJEŠENJA ZA HRVATSKI ATLETSKO - NOGOMETNI CENTAR SVETICE U ZAGREBU	12
NATJEČAJ ZA IZRADU IDEJNOG RJEŠENJA BIOLOŠKOG, GEOGRAFSKOG I GEOLOŠKOG ODSJEKA PMF-A SVEUČILIŠTA U ZAGREBU	13
ZAGREB ZA MENE	15
SEKCIJE DAZ-a	21
SEKCIJA ZA ARHITEKTONSKO NASLIJEĐE - AN	21
SEKCIJA ZA INTERIJER – Dijalog struka	22
SEKCIJA MLADIH	23
ČLANSTVO	23
SKUPŠTINA	23
ZAPOSLENICI.....	23
PUBLIKACIJE.....	24

UVODNE NAPOMENE

Društvo arhitekata Zagreba je kroz razdoblje od srpnja 2014. do kraja lipnja 2015. provelo sve programe koji su planom i predstavljeni. Program ARTUR (Arhitektura i turizam) nastavljen je pod temom Prostor i turistički potencijali kontinentalne Hrvatske kroz tri radionice i završnu konferenciju na kojoj su dodijeljene nagrade za najbolje prakse, održive i dobro planirane, integrirane arhitektonske realizacije i idejne projekte.

U svibnju su održani peti jubilarni Dani zagrebačke arhitekture posvećeni zgradama društvenog standarda na kojima smo promovirali tri nova počasna člana. Sekcije Društva su svoju aktivnost nastavile kroz svoje redovne programe. Kroz Malu školu arhitekture koja se održavala subotom nastojali smo doprinijeti boljem odnosu budućih generacija prema vlastitoj baštini i suvremenoj arhitekturi, a djecu potaknuti na kreativno promišljanje o arhitekturi i gradu.

U suradnji s Turističkom zajednicom grada Zagreba i Koncertnom direkcijom Zagreba organizirali smo interdisciplinarnu radionicu kojom se željelo pronaći suvremeno, kreativno i provedivo idejno rješenje za Advent 2014. na glavnom Trgu. Radionica je održana u prostorijama Društva arhitekata Zagreba te je trajala od 15.- 20. listopada 2014. Sudjelovalo je ukupno 25 studenata s tri zagrebačka fakulteta (Arhitektura, Dizajn, Likovna akademija) podijeljenih u 5 grupa te ukupno 10 mentora (Arhitektura, Scenografija, Dizajn, Antropologija).

Početak godine u suradnji s Gradom Zagrebom i Arhitektonskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu pokrenut je Zagreb za mene, projekt urbane revitalizacije javnih prostora u gradu Zagrebu kroz provedbu 17 zahvata i intervencija u javnim prostorima na području cijeloga grada. Za svaku od pojedinih lokacija provest će se arhitektonsko-urbanistički natječaj te na taj način kolegama osigurati sudjelovanje na 17 natječaja kao i mogućnost rada u radnim tijelima.

Rezultate svih aktivnosti, programa i projekata dokumentirali smo kroz 16 objavljenih publikacija

PROGRAMI DAZ-a

U nastavku su opisane aktivnosti po programima koji su provedeni u izvještajnom razdoblju.

ARTUR (ARHITEKTURA I TURIZAM) 2015.

PROSTOR I TURISTIČKI POTENCIJALI KONTINENTALNE HRVATSKE

U 2015. godini ARTUR je posvećen kontinentalnoj Hrvatskoj. S obzirom na potpuno različita okruženja u kojima se odvijaju turističke aktivnosti, kroz novi ciklus programa ARTUR nastojali smo istražiti sve načine i tipove turizma, te njihove potencijale koji se stvaraju, naravno bazirano na principu održivosti te, savjesnog i pametnog planiranja prostora i okoliša kao osnove turizma.

Prvo predstavljanje programa za 2015. bilo je u sklopu "Dana hrvatskog turizma" 2014. u Opatiji, na kojem smo prikazali sažetak proteklih sezona programa, te najavili novu sezonu pod nazivom „Prostor i turistički potencijali kontinentalne Hrvatske“, pred potencijalnim dionicima i medijima.

Prva radionica održana je 12.02.2015. u Zagrebu pod nazivom „**Gradski turizam**“, a bavila se transformacijom smještajne ponude i pratećih sadržaja grada Zagreba s obzirom na konstantan porast broja turista u Zagrebu. Radionica se bavila promjenama koje prati otvaranje novih mjesta i pratećih turističkih sadržaja i događanja, te naglom pojavom velikog broja hostela. ARTUR-ova radionica je ponovo podržala energetske održive tehnologije, implementiranje u postojeću strukturu, te predstavila mlade arhitekte koji su se istaknuli u osmišljavanju zagrebačkih novih hostela o čijem "boomu" je govorio Niko Skrivaneli, predsjednik Udruge hostelijera grada Zagreba.

Direktorica turističke zajednice Grada Zagreba mr.sc. Martina Bienenfeld, te ravnateljica Instituta za turizam dr.sc. Sanda Čorak istaknule su važnost turističkog razvoja grada "po mjeri čovjeka", te potrebu za strategijom razvoja gradskog turizma koji će jednako zadovoljiti građane i turiste, a bazirat će se na specifičnosti i identitetu grada kako bi grad bio spreman za nadolazeća planirana turistička događanja i porast turističkih posjeta gradu. Mag. ing. arh. Ana Magdić pozvala je građane kojih je oko stotinjak sudjelovalo na radionici u DAZ-u da svoje prijedloge iznesu Vijećima gradskih četvrti, te ukazala svojim sudjelovanjem na radionici spremnost Gradskog ureda za komunikaciju s građanima.

Sudionici okruglog stola: **Martina Bienenfeld**, Turistička zajednica grada Zagreba; **Damir Levak**, Turistička zajednica grada Varaždina voditelj projekta; **Niko Skrivaneli**, Udruga hostelijera grada Zagreba; **Ana Magdić**, Gradski ured za strategijsko planiranje i razvoj grada; **Sanda Čorak**, Institut za turizam; **Snježana Turalija**, Hrvatski savjet za zelenu gradnju. Moderatorica: Aleksandra Uhernik Đurđek.

U drugoj radionici koja je održana 26.03.2015. pod nazivom "**Toplice – potencijali turizma**" u Daruvarskim toplicama bavili smo se zdravstvenim i wellness turizmom tj. prirodnim resursima kao generatorima potražnje i osnove turističke ponude.

Radionica je započela obilaskom Daruvarskih toplica, glavne zgrade, tople veze, fitness dvorane, perivoja s blatnom kupkom, geotermalnim izvorom, restoranom i drugim pratećim sadržajima te se osvrnula na konkretno stanje i perspektive Daruvarskih toplica. Sudionici okruglog stola osvrnuli su se na problematiku i izazove vođenja i upravljanja topličkim zdravstvenim centrom koji je u vlasništvu države. Otvorilo se pitanje koja je postojeća strategija Ministarstva turizma, te koja je preporuka Instituta za turizam s obzirom na postojeće infrastrukture i naslijeđe. Zatim kako turistička zajednica provodi svoje aktivnosti vezano na specifičnost turističko liječničkog segmenta. Uvidjelo se kako toplički turizam – povećani broj dolazaka utječe na razvoj grada, te postoji li interakcija na nivou ministarstva turizma –

zdravlja - graditeljstva u implementaciji. Ostala su otvorena pitanja prostornih planova, te su iznijete preporuke i dobre prakse prilikom energetske obnove i uštede energije.

Zaključci interdisciplinarne radionice održane u Daruvarskim toplicama:

1. Planiranje treba biti bazirano na: Raspoloživim resursima, a to su prirodni resursi, tradicija i stručnost tj iskustvo. Specijaliziranost u sektoru i stručnost s medicinskog stanovišta kao i sagledavanje cjeline. Naglasak na medicinsko/zdravstvenom dijelu kao posebnosti ponude topličkog turizma (iskustva u liječenju sportskih ozljeda, neplodnosti i sl.) Nužnost prepoznatljivosti konteksta čime se stvaraju preduvjeti za brandiranje odnosno „priča prodaje“. Istaknuto je multifunkcionalno prostorno planiranje kao neophodno u planiranju svih komplementarni sadržaji za život građana: cjelovito prostorno planiranje pretpostavlja - integraciju toplica i grada (primjer Daruvar), regije, lokalne zajednice u kojima su toplice nositelji specifičnosti tj. prepoznatljivosti.
2. Ne postoji univerzalni recept za pomirbu suvremenih arhitektonskih adaptacija u povijesnom naslijeđu, već je pristup individualan. Potrebno je razviti program i strategiju, uz razumijevanje procesa onoga što se želi napraviti kao i onoga što je naslijeđeno. Kvalitetan program i projektni zadatak razvoja ističe se kao preduvjet a prisutnost struke u procjenama mogućnosti - odnosa sadržaja i prostorne intervencije kao nužnost. Naslijeđe kao osnova za suvremenu arhitektonsku interpretaciju.
3. Obnovljive izvore energije potrebno je implementirati na način da ne ugrožavaju kulturno povijesne spomenike, koristeći raspoložive resurse (geotermalne vode vs. fotonaponske ćelije u slučaju Daruvarskih toplica). Predlažu se intervencije maksimalne iskoristivosti a minimalne urbane i prostorne preinake uz podršku institucija

Sudionici okruglog stola: doc.dr. sc. **Miljenko Bura**, Ministarstvo zdravlja, pomoćnik ministra; dr.sc. **Ivo Kunst**- Institut za turizam; **Marcel Medak**, Daruvarske toplice, ravnatelj; **Dalibor Rohlik**, Grad Daruvar, gradonačelnik; **Ivana Plažanin Vuković**, Turistička zajednica Daruvara, direktorica; **Dinko Peračić**, arhitekt Moderatorice: dr.sc. **Ana Mrđa**, dipl.ing.arh., Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i **Iva Rukavina**, dipl.ing.arh., voditeljica programa ARTUR.

Treća radionica pod nazivom “**Agroturizam i arhitektura**” održana je 14.05.2015. u Baranji, a bavila se revitalizacijom tradicionalne izgradnje, poljoprivredom i prehrambenom industrijom kao pokretačem razvoja te regije. U sklopu radionice posjetili smo eko-centar „Zlatna greda“, pustaru u Mirkovcu, Kneževu vinogradu te restoran Baranjska kuća u selu „Karanac“ gdje smo održali radionicu.

U sklopu radionice održan je stručni obilazak na lokacijama Osijek – Zlatna Greda –Mirkovci- Kneževi vinogradi – Karanac, vezanim za agro i eno turizam u sklopu programa ARTUR u vidu jednodnevnog stručnog putovanja autobusom iz Zagreba u Baranju.

Radionica je na licu mjesta propitala turističke potencijale vezane uz lokalnu poljoprivredu i proizvodnju hrane i vina, te arhitektonske i urbanističke okvire u kojima se razvijaju. Uvodno izlaganje u Osijeku u Gradskoj vijećnici održali su predsjednik Društva arhitekata Osijeka Ranko Radunović te Davorka Perić i Andreja Ilijanić iz ARTUR tima. Na putu do odredišta izlaganja su održali Mirela Ravas iz Ministarstva kulture, Dina Stober s Građevinskog fakulteta u Osijeku, Ksenija Plantak, Pustara Višnjica, Dinko Pešić, Eko centar Zlatna greda, Davorin Turkalj i Ivan Kelić s Ekonomskog fakulteta u Osijeku kao podlogu za interdisciplinarnu radionicu i obilazak uz stručno vodstvo navedenih lokacija.

Zaključci koji su proizašli iz radionice:

1. Poseban potencijal i povezanost prirodne i kulturne baštine prepoznat je u cijeloj regiji posebno u specifičnoj strukturi pustara. Postojeće prostore potrebno je kvalitetno aktivirati unošenjem specifičnih sadržaja koji bi u prostore vratili stalno stanovništvo i osigurali specifične oblike turizma kao dodatnu vrijednosti gospodarskoj razvoja i to kroz: razvoj ekološke poljoprivrede uz elemente tradicionalnog načina proizvodnje (podrška gastroponudi i mogućnost participacije turista), naglasak na edukativnim i znanstvenim sadržajima: specijalistički studiji, škole, ljetni kampovi, razvoj sportova vezanih uz prirodne resurse: lov i ribolov, biciklizam...
2. Potrebno je infrastrukturno povezivanje kroz revitalizaciju koridora stare željeznice, obnove vodnog prometa, biciklističke i konjičke staze, u kojima su gradovi gravitacijski centri i centri povezivanja s drugim regijama.
3. Na pitanje kako se prepoznaje udio arhitekture u kreiranju turističkog proizvoda ruralnog i agroturizma, te u kojem prostoru se vide mogućnosti za implementaciju suvremene arhitekture, odnosno što suvremena arhitektura svojim oblikovanjem i funkcijom donosi inovativno u taj specifični turistički prostor, sudionici radionice odgovorili su: Uloga arhitekture prvenstveno se vidi u obnovi i zaštiti postojeće baštine kao jednog od elementa stvaranja identiteta. Mogućnosti suvremene arhitekture prepoznate su kroz mikrourbanizam i minimalne intervencije primjerice u implementaciji novih sadržaja ili infrastruktura- staza, odmorišta, stanica te posebno inovativnih elemenata u smislu obnovljivih izvora energije i implementacije principa zelene gradnje te pejzažnog oblikovanja.

Sudionici: **Ranko Radunović**, predsjednik Društva arhitekata Osijeka; **Dina Stober**, Građevinski fakultet u Osijeku; **Ksenija Plantak**, Pustar Višnjica; **Dinko Pešić**, Eko centar „Zlatna greda“; **Mirela Ravas**, Ministarstvo kulture RH; **Davorin Turkalj** i **Ivan Kelić** – Ekonomski fakultet Sveučilišta u Osijeku; Moderatorice: **Andreja Ilijanić** i **Davorka Perić**.

Kako je program ARTUR usmjeren na prevladavanje postojećih nedostataka i problema vezanih za prostor i turizam, a dugoročni ciljevi jačanju uloge dizajna, arhitekture i urbanizma, kao i doprinosa drugih kulturnih djelatnosti i struka u održivom razvoju turizma, **svrha poziva za nagradu ARTUR bila je identificiranje najboljih praksi, održivih i dobro planiranih, integriranih arhitektonskih realizacija**. Posebna pažnja usmjerena je na projekte koji koriste participativne procese u pripremi i realizaciji intervencija, te uključuju lokalnu zajednicu, građane, turističke zajednice i druge organizacije, te podržavaju multidisciplinarni pristup.

Pravo podnošenja prijava imali su arhitekti, urbanisti, arhitektonski uredi, turističke zajednice, udruge, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, konzervatori, stručnjaci za zaštitu okoliša, privatni investitori i drugi dionici koji djeluju u prostoru arhitekture i turizma. Poziv se odnosio na projekte koji promiču razvoj lokalne zajednice, doprinose kvaliteti turističkog prostora, koji potiču interdisciplinarnosti cjelovitost u procesu i planiranju prostora, te očuvanju okoliša, a uključivali su: Realizacije u javnom prostoru - turistički teritorij - doprinos razvoju i održivosti turizma (javni otvoreni prostori – rive, trgovi, parkovi); Realizacije arhitekture u turizmu (turistički objekti); Turistički sadržaji (projekti lokalne uprave i privatnih investitora s konkretnim manifestacijama u prostoru (prostori za kulturu, sport i rekreaciju); Realizirana stručna istraživanja i publikacije vezane za arhitekturu i turizam. U razmatranje su se uzimali projekti koji su realizirani od početka 2005. do danas. Prijedlozi projekata i idejnih rješenja prijavljivali su se od **16. 04. do 20. 05. 2015.**

Na samom kraju projekta, ARTUR 09.06.2015. u Oris-Kući arhitekture održana je konferencija ARTUR - Prostor i turistički potencijali kontinentalne Hrvatske. Sudionici konferencije upoznali su se s temama radionica i zaključcima proizašlim iz tri radionice koje je prezentirali dr.sc. Ana Mrđa, dip. ing. arh. s

Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, te u sklopu okruglog stola na kojem su sudjelovali predstavnici relevantnih gradskih institucija i Ministarstava. Poseban gost konferencije bio je Mag. Dieter Hardt-Stremayr, voditelj ureda Graz Tourismusa koji je održao prezentaciju vezanu uz teme marketinga lokacija, gradova, evenata, te temu kulturne prijestolnice Europe i razvoj gradskog turizma.

U slijedećem bloku organiziran je razgovor s gostom iz Slovenije Jankom Rožičem, dipl. ing.arh. iz arhitektonskog tima Otpri krog. Osim teme agroturizma i arhitekture, smještajnog objekta Hiša Raduha, arhitekt Janko Rožič predstavio je i druge projekte vezane na temu arhitektonske baštine i turizma, među kojima je i projekt prenamjene objekta zatvora u hostel, Hostell Celica u Ljubljani, modreator ovog bloka bio je Robert Križnjak dipl.ing.arh., voditelj sekcije za interijer DAZ-a.

Na samom kraju konferencije dodijeljenje su nagrade ARTUR.

Stručni interdisciplinarni ocjenjivački žiri koji je djelovao u sastavu: **Vesna Rajković**, dipl.ing.arh. Ministarstvo turizma, Uprava za razvoj i konkurentnost turizma; dr.sc. **Neda Telišman Košuta**, Institut za turizam; **Đuro Tomljenović**, Hrvatska radiotelevizija; **Kata Marunica**, dipl. ing.arh., NFO d.o.o, dobitnici nagrade ARTUR 2014.; **Iva Rukavina**, dipl. ing arh., Društvo arhitekata Zagreba, program ARTUR razmatrao je pristigle prijedloge i dodijelio nagrade uzimajući u obzir slijedeće kriterije:

- doprinos prepoznatljivosti, autentičnosti, identitetu hrvatske turističke ponude (regionalne karakteristike, suvremene interpretacije ali i očuvanje i revitalizaciju arhitektonske baštine)
- doprinos kvaliteti prostora (kvalitetne dizajnerske, umjetničke, urbanističke i arhitektonske intervencije)
- cjelovitost i interdisciplinarnost u procesu osmišljavanja projekata koji uključuju stručnjake iz područja dizajna, arhitekture, socijologije, ekonomije i drugih srodnih struka
- očuvanje okoliša, ekološka osviještenost, društvena i ekonomska održivost inovativnost i kreativnost u planiranju, pristupu i ponudi

Ukupno je pristiglo 18 prijedloga za ARTUR nagradu od čega 3 prijedloga realiziranih stručnih istraživanja i publikacija vezanih za arhitekturu i turizam.

U kategoriji - **REALIZACIJE I PROJEKTI U JAVNOM PROSTORU** – pristigla su 3 prijedloga a stručni žiri je nagradu dodijelio predlagatelju i investitoru **Javnoj ustanovi zaštićene prirodne vrijednosti Šibensko- kninske županije** za projekt **TURISTIČKA VALORIZACIJA KANALA SVETOG ANTE U ŠIBENIKU**, autora prof. **Nikole Bašića**, dipl. ing. arh.

U kategoriji - **STRUČNA ISTRAŽIVANJA I PUBLIKACIJE** – pristigla su 3 prijedloga a nagrada je dodijeljena predlagatelju **Arhitektonskom fakultetu, Sveučilišta u Zagrebu, Katedra za urbanizam prostorno planiranje i pejzažnu arhitekturu** za publikaciju **„AFIRMACIJA ZADARSKOG POLUOTOKA – SUVREMENE TURISTIČKE INTERVENCIJE I ZAUSTAVLJANJE TRENDIA ISELJAVANJA IZ GRADSKIH SREDIŠTA“** - urbanistička radionica autora prof.dr.sc. **Tihomir Jukić** i grupa studenata Arhitektonskog fakulteta.

U kategoriji - **REALIZACIJE I PROJEKTI ARHITEKTURE U TURIZMU** – pristiglo je 5 prijedloga a posebno priznanje je dodijeljeno projektu **Kaquarium slatkovodni akvarij i muzej rijeka u Karlovcu** predlagatelja **Studio 3LHD**.

U kategoriji - **TURISTIČKI PROJEKTI I SADRŽAJI** - pristiglo je 7 prijedloga, posebno priznanje stručni žiri je dodijelio idejnom projektu **REVITALIZACIJA PROSTORA STAROG KUPALIŠTA NA RIJECI DRAVI U VARAŽDINU** predlagatelja i autora **Janka Jelića** i **Kristine Škrokov**.

5. DANI ZAGREBAČKE ARHITEKTURE

ZGRADE DRUŠTVENOG STANDARDA U ZAGREBU

U jubilarnom petom izdanju programa Dani zagrebačke arhitekture koji su trajali od 21.-23. svibnja imali smo priliku ponovno vidjeti neke od recentnih realizacija, ovog puta iz domene javne i društvene namjene.

Dani zagrebačke arhitekture su u svojoj ideji zamišljeni kao manifestacija kojom se arhitektonska ostvarenja žele kroz predavanja i stručne obilaskе približiti stručno i općoj javnosti. Tako je bilo i ovih 5. Dana zagrebačke arhitekture kojih su programski voditelji bili Luka Korlaet i Zrinka Barišić Marenić s Arhitektonskog fakulteta u Zagrebu a tema „**Zgrade društvenog standarda u Zagrebu**“. Kako sam naziv govori radi se o arhitekturi koja značajno doprinosi generiranju društvene komponente našega grada. Zgrade jaslica i vrtića, osnovnih škola, srednjih škola i gimnazija, te fakulteta su sklopovi u kojima se odvija odgoj i obrazovanje najmlađe populacije. Namijenjene su odgoju i obrazovanju malene djece, obrazovanju djece i mladih, te visokoškolskom i poslijediplomskom obrazovanju već punoljetnih osoba. Uz odgoj, odnosno obrazovanje takvi sklopovi često udomljuju i sportske sadržaje, prostore više namjena koji omogućuju održavanje priredbi i predstava, izložbi, knjižnice i razne druge sadržaje, te na taj način značajno doprinose generiranju društvenosti, kako u urbanim tako i u rubnim, perifernim zonama.

Prvog dana imali smo priliku vidjeti izlaganje nastavnika s Arhitektonskog fakulteta u Zagrebu, **Mie Roth Čerine** i **Veljka Oluića**, koji su govorili o zgradama za odgoj i obrazovanje.

Na početku drugog dana nakon pozdravnih riječi predsjednika DAZ-a Tea Budanka, u gostili smo **Vasu Perovića** iz ljubljanskog arhitektonskog **studija Bevk Perović**, koji je izložio nekoliko recentnih projekata ureda iz sfere zgrada za obrazovanje. Među projektima se našao i prvonagrađeni rad na nedavnom natječaju za izradu idejnog arhitektonskog rješenja za potrebe sastavnice Sveučilišta u Zagrebu: Prirodoslovno-matematičkog fakulteta izgradnja kompleksa: Biološkog, Geografskog i Geološkog odsjeka na lokaciji Horvatovac. Ističući kompleksnost projektiranja i posebnost svakog projekta, počevši od zadanog konteksta do zahtjeva održivosti, Perović je predstavio projekt za novi sveučilišni kampus u Kopru, Nacionalnu i svučilišnu knjižnicu u Ljubljani, Erasmushogeschool u Bruxellasi te projekt zgrade za sastavnice PMF-a u Zagrebu.

U nastavku programa, u nizu kratkih prezentacija dobili smo kratki uvid u ono što nas je očekivalo na stručnoj turi po Zagrebu. Autori recentnih arhitektonskih realizacija u gradu su nas proveli redom kroz: **Muzičku akademiju (Milan Šosterič)**, **Obnovu Francuskog paviljona u Studentskom centru (Alan Braun, arh. Camelot, konstr. Lafaille)**, **Školu Alojzija Stepinca i vrtić na Vrbanima (Davor Mateković)** te odgojno-obrazovni sklopa na **Kajzerici (Vedran Pedišić, Emil Špirić, Erick Velasco Farrera, J. J. N. Andrade)**, koji je ujedno i dobitnik godišnje nagrade "Viktor Kovačić" za 2014. godinu.

Nakon redovnog programa uslijedila je svečana promocija počasnih članova Društva arhitekata Zagreba koji su svojim radom zadužili arhitektonsku struku i Društvo.

PROMOVIRANI ČLANOVI

U završnom dijelu svečanosti dodijeljena su priznanja novim počasnim članovima Društva arhitekata Zagreba.

Za izniman doprinos arhitekturi Zagreba – akademik Velimir Neidhardt

Profesor, emeritus, akademik, potpredsjednik HAZU –a, diplomirao je kod prof. Drage Galića. Njegov nastavni, znanstveni, stručni i kreativni rad usmjeren je na složene kompozicije koje integriraju različite

funkcije i projekte velikih razmjera. Bio je nositelj nekoliko kolegija na Arhitektonskom fakultetu: Integralni rad, Arhitektonsko projektiranje i Zgrade za rad i trgovinu. Dobitnik je brojnih nagrada: Nagrade 14. zagrebačkog salona za projekt Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (s arhitektima Hrčićem, Krznarićem i Manceom), zgrada NSB-a je 1995. g. nagrađena godišnjom nagradom Vladimir Nazor. Isti je tim nagrađen i na 17. Zagrebačkom salona za projekt studiju središnjega gradskog prostora i priobalja Save u Zagrebu. 1989. dobio je godišnju nagradu "Vladimir Nazor" za poslovnu zgradu INA-Trgovine u Zagrebu. 1977. proglašen je zaslužnim članom Saveza arhitekata Hrvatske, a od 1995. do 1999. bio je predsjednik Udruženja hrvatskih arhitekata.

Za izniman doprinos afirmaciji arhitektonske i perivojne baštine kroz edukaciju i publicistiku – akademik Mladen Obad Šćitaroci

Mladen Obad Šćitaroci je profesor doktor znanosti, akademik, član razreda za likovne umjetnosti, a područja njegovog znanstvenog i stručnog djelovanja su povijest urbanizma, arhitektura i prostorno planiranje, spoj arhitekture i pejzažna arhitektura, zaštita i obnova kulturnog -pejzažnog i graditeljskog naslijeđa. Redovni je profesor na dva zagrebačka fakulteta -bio je predstojnik Katedre za urbanizam, prostorno planiranje i pejzažnu arhitekturu Arhitektonskog fakulteta. Od znanstveno-istraživačkih projekata istaknut ćemo aktualni projekt -Urbanizam naslijeđa – urbanistički i prostorni modeli za oživljavanje i unaprijeđene kulturnoga naslijeđa- HERU. Autor je brojnih knjiga: među kojima je i knjiga Gradski perivoji Hrvatske u 19. stoljeću nagrađena Nagradom HAZU nastala u suradnji s Bojanom Bojanić Obad Šćitaroci.

Za izniman doprinos arhitekturi Zagreba – Milan Šosterič, dipl.ing.arh.

Milan Šosterič je diplomirao kod prof. Turine. Istaknuo se kreativnim pristupom u stvaranju industrijskih objekata. Protagonist je 70-ih i 80-tih u arhitekturi, predstavnik kasne moderne, čiji rad karakterizira izrazita upotreba modernih materijala, kojima često dovodi arhitektonske elemente u kontrastne odnose. Intervenirao je u urbani sustav zagrebačkoga Donjega grada tematizirajući odnos konteksta i kreacije, tradicije i inovacije – među kojima se ističe Poslovno-pogonska zgrada Elektre i interpolacija stambeno poslovne zgrade u Petrinjskoj ulici. Nagrađivan je još kao mladi arhitekt – nagradama Grada Zagreba, Zagrebačkog salona, Viktora Kovačića i Borbe, tada najprestižnije u njegovoj struci – zadržavajući mladenački zamah i u zrelosti.

U subotu 23.05.2015. održan je stručni obilazak u sklopu Dana zagrebačke arhitekture. Autori nekih uspješnih recentnih realizacija zgrada javne i društvene namjene proveli su nas osobno kroz: Muzičku akademiju, Osnovnu školu i vrtić na Vrbanima, Francuski paviljon, te odgojno-obrazovni sklop na Kajzerici.

THINK SPACE/MISLI PROSTOR

U 2015. godini program Think Space doživio je posebno izdanje pod krovnom temom „**THINK public SPACE**“. Fokus ovog posebnog izdanja programa usmjeren je na javni gradski prostor u europskom kontekstu. Think Space se ovom prigodom udružuje s opsežnim i ambicioznim projektom revitalizacije javnih prostora Grada Zagreb „**Zagreb za mene**“ kojeg provodi Društvo arhitekata Zagreb u suradnji s Arhitektonskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu i Akupunkturu grada. Projekt „Zagreb za mene“ teži podizanju kvalitete javnih prostora u gradu Zagrebu kroz 17 intervencija uključujući javnost, struku i gradsku upravu te ujedno doprinoseći podizanju svijesti i važnosti teme javnog prostora kroz projekt „Zagreb za mene“. U okviru spomenutog, kroz posebno izdanje natječaja THINK public SPACE, od natjecatelja će se tražiti prijedlozi suvremenih rješenja za javni prostor na konceptualnoj i teoretskoj razini istražujući mogućnosti i propitujući značenje javnog prostora u današnjem društvenom, geopolitičkom i ekonomskom kontekstu osobito u pogledu javnog i individualnog.

U skladu s već poznatim premisama programa pokrenutog 2010. godine od strane Društva arhitekata Zagreba, očekuje se progresivno promišljanje prostora i arhitekture kroz prostorno-društvene

eksperimente, koji bi mogli poslužiti kao temelj budućim istraživanjima, studijama, projektima i realizacijama brišući granice između arhitekture i srodnih disciplina.

Kako je upravo javni prostor grada ključno mjesto sukoba ekonomske i političke paradigme društva, javnih i individualnih interesa, zadatak je odgovoriti na pitanje je li arhitektura u stanju intervenirati u tom procesu? Koji je uopće oslonac i svojstvo arhitekture u trenucima sve intenzivnije ekonomske i političke nesigurnosti i koje su njene reperkusije u javnom prostoru? Na kraju, do koje mjere arhitektonska forma može igrati ulogu univerzalne forme, mjesta na kojem se omogućavaju svi preduvjeti za nastanak događaja, odnosno za stvaranje javne sfere.

Cilj ovogodišnjeg posebnog izdanja THINK SPACE programa je postaviti temelje budućim istraživanjima, studijama, projektima i realizacijama brišući granice između arhitekture i srodnih disciplina. Od natjecatelja se traže scenariji koji moraju odgovoriti na gore navedena pitanja nudeći inovativna, arhitektonska i društveno održiva rješenja na nivou manjih i srednjih arhitektonskih, urbanističkih i umjetničkih intervencija na realnim ili imaginarnim urbanim lokacijama. U radu se potiče i apstrahiranje lokalnih problema te stvaranje mreže kao nositelja aktivnosti u javnom prostoru grada anticipiranjem i stvaranjem novih vrijednosti u javnom prostoru.

Ocjenjivački sud:

Aristide Antonas, University of Thessaly, Atena, Grčka; **Ana Dana Beroš**, Zagreb, Hrvatska; **Izaskun Chinchilla Moreno**, ETSAM / The Bartlett School of Architecture, Madrid, Španjolska; **Jan Liesegang**, Raumlabor, Berlin, Njemačka; **dr. sc. Karin Šerman**, Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska. Tajnik natječaja: **Damir Sekulić**, mag. ing. arh.

Rokovi:

27. travanj 2015. – Raspis natječaja

20. svibanj 2015 – Rok za postavljanje pitanja

30. lipanj 2015. do 12.00 sati – Rok za predaju

25. srpanj 2015. – Objava rezultata

11. lipnja 2015. u Društvu arhitekata održan je javni razgovor na temu javnog prostora kao okosnice natječaja THINK public SPACE na kojem su sudjelovali Dafne Berc, Rene Lisac, Tihomir Jukić i Tomislav Pletenac, dok je Jan Liesegang iz berlinskog *raumlabora* govorio o suvremenim participativnim praksama u javnom prostoru

MALA ŠKOLA ARHITEKTURE – arhitektonske radionice za djecu

I ove godine kroz program **Male škole arhitekture** smo nastojali doprinijeti boljem odnosu budućih generacija prema vlastitoj baštini i suvremenoj arhitekturi, a djecu potaknuti na kreativno promišljanje o arhitekturi i gradu. Početkom 2015. Mala škola arhitekture je krenula s programom **Prostor i ja**, serijom radionica kojima je cilj približiti djeci probleme prostornog planiranja i arhitekture. U ovoj godini volonteri koji su pratili cijeli ciklus radionica u 2014. su provodili program **Prostor i ja** uz svoju nadogradnju programa.

U tematskoj cjelini **“OBLIKUJEMO PROSTOR”** održane su dvije radionice - **OD LINIJE DO PROSTORA- 28. 03. 2015. i OD PLOHE DO PROSTORA - 11. 04. 2015.** Cilj je bio shvatiti razne funkcije i društvene strukture (način organizacije života) koji se događaju u prostoru, razne materijale iz kojih se prostor stvara i razne lokacije na kojima se oblikuje, te koliko od svega toga ovisi konačna forma. Radionice su vodile Daša Manojlović i Snježana Josipović. U drugoj tematskoj cjelini **DIJELIMO PROSTOR** također su održane dvije radionice - **TIJELO U PROSTORU** - Druga cjelina ovogodišnjeg

ciklusa Male škole arhitekture pod nazivom Dijelimo prostor bila je usmjerena na prirodu i društvo, održala se u subotu **18.4. 2015.** u prostorijama DAZ-a, radionicu su vodile arhitektice Mateja Markešić i Natalija Šarlija. Kao i prethodne i ova radionica je koncipirana na način da se prvo održi uvodno predavanje s vizualnim materijalima o temi kojom se bavimo, te se djeci predstavlja na njima blizak način: pričamo o proporcijama ljudskog tijela od Vitruvija i Leonarda da Vincija do Le Corbusiera, te učimo antropometrijski mjeriti prostor upoznavajući mjere - lakat, palac, stopu itd. Radionicu **OSOBNI DOŽIVLJAJ PROSTORA** održanu 9.5. 2015. vodile su arhitektice Marija Burum i Antonia Asturić. Nakon što smo naučili da način organizacije života i mjesto, način i materijal gradnje direktno rezultiraju određenom formom (prostorom) u kojem živimo prelazimo na onaj osjetilni dio gdje naš doživljaj prostora prelazi pitanje puke forme na red su došli osjećaji. Za razliku od nastamba životinja, ljudi nikada ne doživljavaju prostor bez simboličke strukture. Treća tematska cjelina nazvana je **ŽIVIMO PROSTOR** - održane su radionice moja zbilja **GRAD I RAZLIKA - 16. 05. 2015.** u DAZ-u, pod vodstvom arhitektice Daše Manojlović, te radionica **MIJENJAMO GRAD** održane **23. 05. 2015** u Studenskom centru u Zagrebu, radionicu su vodile arhitektice Daša Manojlović, Mia Roth i Mateja Markešić. U četvrtoj i zadnjoj tematskoj cjelini **IDEMO PO ISKUSTVO - ŠETNJA GRADOM** koristimo stečena znanja iz prethodnih radionica i idemo u grad provjeriti koliko smo razvili vještinu promatranja, te koliko smo u mogućnosti u stvarnom gradskom okruženju osjetiti grad i ispričati svoju vlastitu priču i doživljaj o njemu. Radionica je održana **13. 06. 2015.** a vodile su je Daša Manojlović i Snježana Josipović.

Mala škola je gostovala u sklopu **programa Zagreb kulturna prijestolnica Europe 2020**, kada održana je radionica **Javni prostor – osobni prostor** kroz istraživanje osobnog doživljaja javnog prostora. Iskustva su se bilježila crtežom i bilješkama na mapi grada. Radionicu su vodile Ida Loher Mati (OPA) i Davorka Perić (DAZ).

Program Prostor i ja, zajednički su osmislile Aneta Mudronja (NoThing), Gordana Koščec (OPA), Mia Roth Čerina (HKA) i Davorka Perić (DAZ).

ADVENT U ZAGREBU

Turistička zajednica grada Zagreba i Koncertna direkcija Zagreb u pripremama za tradicionalnu manifestaciju obilježavanja Adventa na glavnom gradskom trgu 2014. godine obratili su se Društvu arhitekata Zagreba za stručnu pomoć u privremenom rješavanju oblikovanja javnog prostora i pronalaženju optimalnog razmještaja, oblikovanja i privremenog uređenja postojećih i nužnih elemenata za realizaciju planiranog programa za vrijeme manifestacije. Ova je manifestacija izuzetno dobro prihvaćena od strane građana, ali i veliki poticaj brojnim turistima koji iz zemlje i inozemstva posjećuju Zagreb upravo u ovom periodu godine. Zbog bogatih sadržaja predstavlja važan period i odličnu platformu za poticaj ekonomskim aktivnostima, stoga ima važnu ulogu i u ukupnom gospodarstvu grada. Međutim, zbog zauzeća glavnog gradskog trga, najvažnijeg javnog prostora u Zagrebu i povremeno zbog nespretnog odabira i količine elemenata koji se na njemu nalaze, iz godine u godinu izaziva reakcije prvenstveno stručne, ali i šire javnosti. U nastojanju da se aktivnije uključi struka u promišljanje ovog prostora Turistička zajednica grada Zagreba, Koncertna direkcija Zagreb i Društvo arhitekata Zagreba pripremili su interdisciplinarnu radionicu kojom se željelo pronaći suvremeno, kreativno i provedivo idejno rješenje za ovogodišnji Advent na glavnom Trgu. Radionica je održana u prostorijama Društva arhitekata Zagreba te je trajala od 15.- 20. listopada 2014. Sudjelovalo je ukupno 25 studenata s tri zagrebačka fakulteta (Arhitektura, Dizajn, Likovna akademija) podijeljenih u 5 grupa te ukupno 10 mentora (Arhitektura, Scenografija, Dizajn, Antropologija).

Zadatak koji je postavljen sudionici su analizirali kroz tri razine:

- preispitivanje fenomena Adventa s naglaskom na njegove identitetske, prostorne i vizualne reperkusije te sumiranje dobivenih zaključaka

- formuliranje smjernica za planiranje budućih advenata (iza 2014. godine) kroz tekstualne i prostorne odrednice
- predlaganje malih intervencija za prostor Trga bana J.Jelačića koje će se realizirati u postojećoj shemi adventa za 2014. godinu

Predložena rješenja dobro su prihvaćena od strane Turističke zajednice, iako su za ovu godinu odabrali samo realizaciju projekta za novi identitet adventa u Zagrebu - „Adventski kalendar“, te je od 19.-21. prosinca 2014. održana izložba „Skrivena dvorišta Zagreba“ u novootvorenom prolazu između Bakačeve i Cesarčeve ulice u Zagrebu u organizaciji studenata Arhitektonskog fakulteta, Akademije likovnih umjetnosti i Društva arhitekata Zagreba. Šator je zahvaljujući aktivnostima DAZ -a dvostruko manji nego lani, a smatramo da postoji potencijal za daljnje unaprjeđenje prostornog koncepta Adventa na glavnom trgu. Inicijativa Turističke zajednice da ove godine po prvi puta aktivno uključi struku u promišljanje javnih prostora za vrijeme Adventa je dobrodošla, te se nadamo da će ovo postati stalna praksa u pripremi budućih događanja u gradu i posebno na glavnom gradskom trgu.

4. OTVORENO PRVENSTVO U TENISU

4. otvoreno prvenstvo u tenisu za arhitekate i arhitektice u organizaciji DAZ-a i Područnog odbora HKA Zagreb održano je od 30. siječnja - 01. veljače 2015. Odlična atmosfera i prijateljsko nadmetanje pratili su i ovogodišnje izdanje turnira na kojem se družilo oko pedesetak sudionika.

NATJEČAJI

Društvo arhitekata Zagreba je u 2014. godini provelo dva natječaja:

NATJEČAJ ZA IZRADU IDEJNOG RJEŠENJA ZA HRVATSKI ATLETSKO - NOGOMETNI CENTAR SVETICE U ZAGREBU

Natječaj za izradu idejnog rješenja za Hrvatski atletsko - nogometni centar Svetice u Zagrebu, **kojeg je investitor bio Hrvatski nogometni savez a trajao je od 14. 8. 2014. do roka za predaju natječajnih radova 14.10.2014. te je regularno zaprimljeno 10 radova a izložba je održana je 28.10.2014.**

Ocjenjivački sud koji je djelovao u sastavu: Nenad Kondža, dipl.ing.arh.predsjednik OS-a, Vesna Lubin, dipl.ing.građ., dopredsjednica OS-a, Karolina Bui, dipl.ing.arh., Dalibor Jurković, dipl.ing.arh., Damir Vrbanić, dipl.iur., Fedor Cvitaš, dipl.ing.arh., (zamjenik člana OS-a) – na 5.plenarnoj sjednici održanoj 22.10.2014. donio je većinom glasova slijedeće odluke:

I. Nagrada u neto iznosu 144.000,00 kn dodjeljena je radu pod brojem 08

AUTOR: PROARH / Davor Mateković, Kneza Mislava 15, Zagreb

Projektini tim:

Davor Mateković

Tomislav Stojan

Vedrana Jančić

Jadranko Kereković

Vedran Pavličević

Mirna Malez

Ivor Pučar

Vito Boševski

II. Nagrada u neto iznosu 90.000,00 kn dodjeljena je radu pod brojem 09

AUTOR:

Tin Sven Franić
Vanja Rister
Ivana Krstinić
Mateja Markešić
Ana Martinčić Vareško
Paula Žinić

III. Nagrada u neto iznosu 54.000,00 kn dodjeljena je radu pod brojem 04

AUTOR: ARHITEKTONSKI ATELIER HRŽIĆ d.o.o.

Projektni tim:

Prof.dr.sc. Marijan Hržić, dipl.ing.arh.
Ante Katić, mag.ing.arh.
Matija Novak, mag.ing.arh.
Branko Palić, mag.ing.arh.
Ana-Marija Rem, back.arh.

Konzultant:

Prof.dr.sc. Dražen Juračić, dipl.ing.arh.

IV. Nagrada u neto iznosu 43.200,00 kn dodjeljena je radu pod brojem 03

AUTOR: Ivan Vulić, dipl.inž.arh.

V. Nagrada u neto iznosu 28.800,00 kn dodjeljuje se radu pod brojem 10

AUTOR: STUDIO ŽIC J.D.O.O.

Ivan Žic
Nikola Bešlić

NATJEČAJ ZA IZRADU IDEJNOG RJEŠENJA BIOLOŠKOG, GEOGRAFSKOG I GEOLOŠKOG ODSJEKA PMF-A SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Drugi natječaj bio je Natječaj za izradu idejnog rješenja Biološkog, Geografskog i Geološkog odsjeka PMF-a Sveučilišta u Zagrebu a trajao je od 18.8.2014. do roka za predaju natječajnih radova 30.10.2014. Regularno su zaprimljena 23 rada a izložba je trajala od od 18. – 25. studenog 2014. Investitor ovog natječaja bilo je Sveučilište u Zagrebu.

Ocjenjivački sud koji je djelovao u sastavu: prof.dr.sc.Hildegard Auf-Franić, dipl.ing.arh., predsjednica OS-a, prof.dr.sc.Bojan Baletić, dipl.ing.arh., dopredsjednik OS-a, prof.dr.sc. Vlasta Ćosović dipl.ing.geol., prof.Mladen Jošić, ovl. arh., Lea Pelivan, ovl. arh., v.pred. Marina Bertina, dipl.ing.arh.(zamjenica člana OS-a) – na 8. plenarnoj sjednici održanoj 13.11.2014. donio je jednoglasno slijedeće odluke:

I. Nagrada u neto iznosu 185.000,00 kn dodjeljena je radu pod brojem 08

Autor: Bevk Perović arhitekti d.o.o./ X.3.M. d.o.o.
Autorski tim:

Matija Bevk, u.d.i.a.
Vasa J.Perović, MA BiA
Christophe Riss, architecte d.p.l.g.
Martin Tomažič, u.d.i.a.
Urban Petranovič, u.d.i.a.
Juan Miguel Herrero Rubio, arq
Davor Počivašek, u.d.i.a.
Irene Salord Vila, arq
Luka Nedzbala, u.d.i.a.
Rok Gerbec, u.d.i.a.
Mirela Bošnjak, dipl.ing.arh.
Mirko Buvinić, dipl.ing.arh.
Maja Furlan Zimmermann, dipl.ing.arh.

II. Nagrada u neto iznosu 140.000,00 kn dodjeljena je radu pod brojem 07

Autor: ATELIERarhitekti d.o.o., Ljubljana, Slovenija
Autorski tim:
prof. Jurij Kobe, u.d.i.a.
Maja Kovačić, m.i.a.,
Tanja Paulin, m.i.a.
Peter Plantan, u.d.i.a.,
Urša Podlipnik, u.d.i.a.
Ina Radšel, m.i.a.,
Branko Silađin, d.i.a., Zagreb, Hrvatska

III. Nagrada u neto iznosu 110.000,00 kn dodjeljuje se radu pod brojem 02

Autori: njiric+ arhitekti
prof. Hrvoje Njirić
Iskra Filipović dipl.ing.arh.
Nika Dželalija dipl.ing.arh.
Suradnici arh:
Ljiljana Besednik dipl.ing.arh.
Goran Babić dipl.ing.arh.
Larisa Čišić bacc.ing.arh.
Tena Petrović bacc.ing.arh.
(svi iz njiric+ arhitekti d.o.o.)
Suradnici energetika:
Ranko Božović, dipl. maš. inž.
Ljiljana Šimić, dipl. maš. inž.
Branka Živković, dipl. inž. arh.
Snežana Budimir, dipl. maš. inž.
Valentina Vuković, dipl. inž. tehnol.
David Mitrinović, dipl. inž. tehnol.
Nenad Altman, dr. ek. nauka
Dejan Stepanović, dipl. maš. ing.
Miroslav Fuštar, maš. tehničar
Čedo Maksimović, dr. građ. Nauka
Ljubisav Stamenić, dr. maš. nauka
István Kenyeres, dr. nauka
Raško Nevenić, dr. geog. nauka
Žarko Stevanović, dr. maš. nauka
Zvezdan Tomanović, dipl. maš. inž.
(svi iz EnPlus d.o.o. Beograd)
Suradnici vizualizacije:
Freya d.o.o. Zagreb

IV. Nagrada u neto iznosu 75.000,00 kn dodjeljuje se radu pod brojem 12

Autori:

doc.mag.Tomaž Krušec, uđia, Ljubljana, Slovenija

Lena Krušec, uđia

Lovorka Prpić, ured.ovl.arh.

Vid Kurinčić, uđia

Jurij Nemeć, uđia

Suradnici:

Matevž Zalar, uđia

Miha Munda, abs.arh.

Ambrož Bartol, abs.arh.

Lucija Podgoršek, abs.arh.

Mojca Mlinar, stud.arh.

V. Nagrada u neto iznosu 50.000,00 kn dodjeljuje se radu pod brojem 05

Autori:

Tvrtka GENIUS LOCI, Inštitut za arhitekturo in urbanizem d.o.o. Ljubljana, Slovenija

doc.mag.Andrej Černigoj, univ.dipl.inž.arh.,

Nejć Černigoj, mag.inž.arh.

Boris Zuliani, univ.dipl.inž.arh.

Suradnici:

Jan Kalšek, stud.arh.

Tamara Glavnik, stud.arh.

Andreja Hlastec, stud. arh.

3D prikazi:

Urh Vidmar, Genius loci d.o.o.

Konzultant za instalacije:

Branko Medveček, univ.dipl.inž.str., GE projekt d.o.o.

Konzultant za konstrukcije:

Andrej Pogačnik, univ.dipl.inž.gr., Elea IC d.o.o.

Konzultant za gradbenu fiziku:

Christian Volpi, univ.dipl.inž.arh., Polytech d.o.o.

ZAGREB ZA MENE

Istraživanja su sadržavala dva dominantna pristupa. Skupina istraživača Katedre za urbanizam provela je znanstveno stručno istraživanje kojim su identificirani problemi i dani prijedlozi unaprjeđjenja javnog prostora uz cjelovito sagledavanje grada sa stajališta urbanističkog planiranja. Akupunktura grada je, s druge strane, istraživala na koji se način stanovnici odnose prema gradu te koje su lokacije važne njima. Primarni izvori bili su izravni razgovori s građanima, udrugama, vijećima gradskih četvrti te elektronička komunikacija.

Preklapanje tako dobivenih podataka rezultiralo je utvrđivanjem prijedloga 33 lokacije za uređenje. Na svakoj od tih lokacija istaknute su mogućnosti gradskog prostora za rješavanje potreba koje nedostaju građanima. Predložene lokacije se prema temama mogu podijeliti na trase (ulične, pješačke i biciklističke), trgove (za okupljanje i one reprezentativne), parkove (rekreativne, dječje, za odmor, i one s posebnim prostorom za ljubimce), kao i na komunikacijske točke (koje olakšavaju pješački i biciklistički promet, poput prometnih čvorišta, pothodnika i sl.).

Za izradu studije lokacija javnog gradskog prostora korištena inovativna metoda rada što objedinjuje istraživanje koje kreće "od dolje prema gore" (istraživanje Akupunktura grada) s istraživanjem koje kreće "od gore prema dolje" (urbanističko istraživanje). Utvrđeno je da jedna metoda potiče drugu, te da je objedinjavanjem omogućeno provjeravanje i potvrđivanje rezultata obiju studija. Doprinos provedenog

istraživanja je u razvijanju novih metoda rada i alata kojima se može potaknuti daljnji razvoj procesa urbane revitalizacije javnih prostora u gradu Zagrebu.

Sve lokacije se mogu naći na interaktivnoj mapi u kojoj postoji i kratki opis identificiranih lokacija. Nakon javne rasprave koja se otvara predstavljanjem u Društvu arhitekata Zagreba, u suradnji s Gradom odabrat će se 17 lokacija koje će ići u daljnje uređenje, a koje će se urediti temeljem utvrđenih potreba.

Lokacije su predstavljene na web stranicama zagrebzamene.d-a-z.hr na kojima građani mogu predložiti svoj izbor među predloženim lokacijama te komentirati svaku pojedinu lokaciju.

Po odabiru 17 lokacija i utvrđivanju obuhvata i investicija, Arhitektonski fakultet će provest cjelokupni stručni program projekta, te će za sve pojedine lokacije izraditi natječajne programe i podloge. Za veći dio odabranih lokacija provest će se i Akupunktura grada, koja će osigurati participativnost građana u odlučivanju i iskazivanju stvarnih potreba te će na taj način dati doprinos kvalitetnoj pripremi programa i podloga za te lokacije. Društvo arhitekata Zagreba provest će potom arhitektonsko-urbanističke natječaje, a po odabiru idejnih rješenja Gradski ured za prostorno uređenje pripremit će **realizacije intervencija**.

Ovakav distribuirani pristup imati će za učinak poboljšanje cjelokupne slike grada, te unaprjeđenje kvaliteta urbanog života građana kroz segmente stanovanja, rekreacije, odmora i društvene kohezije. Dinamika provedbe projekta proteže se kroz 2015. i 2016. godinu. Osim pripreme i uređenja grada, ove će intervencije doprinijeti stvaranju pozitivnog odnosa građana prema javnom prostoru, te stvaranju pozitivnog ozračja i optimizma u gradu.

METODOLOGIJA ODABIRA LOKACIJA ZA REALIZACIJU

STUDIJA LOKACIJA JAVNOG GRADSKOG PROSTORA

Studija lokacija javnog gradskog prostora sastoji se od istraživanja Akupunktura grada, urbanističkog istraživanja, i **prijedloga lokacija za uređenje**.

A. ISTRAŽIVANJE AKUPUNKTURE GRADA

Akupunktura grada djelujući inicijalno na kvartovskoj razini i niže, nastoji se precizno osmišljenim i pozicioniranim malim intervencijama pozitivno utjecati na kvalitetu gradskog života. Osnovna tri principa na kojima se temelji ova metodologija su interdisciplinarnost, male intervencije i participacija. Projekt Zagreb za mene nastao je inspiriran osnovnim principima Akupunktura grada i njenim dosadašnjim rezultatima te u želji da se metodološki Akupunktura primjeni na cijeli grad kao cjelinu. No pomakom koji je nastao u mjerilu, s kvartovskog na gradsko, male intervencije u prostoru kvarta postale su male **revitalizacije javnih prostora grada**.

Time je potreba za uključivanjem urbanističkog istraživanja u fazi detektiranja lokacija i njihova programiranja, kao i uvođenja procedure / institucije javnog arhitektonsko-urbanističkog natječaja postala nužna. Dok s jedne strane urbanistička struka osigurava stručni pogled na grad i njegove javne prostore, u projektu Zagreb za mene, Akupunktura grada ima ulogu kontinuiranog osiguravanja prisutnosti javnog mišljenja u projektu: od upoznavanja javnosti o participativnoj metodologiji, preko detektiranja lokacija i potreba stanovnika pa sve do preciznog programiranja svake lokacije.

AKUPUNKTURA GRADA – STUDIJA LOKACIJA

Akupunktura grada je unutar prvog dijela projekta "Zagreb za mene" – studije lokacija provela interdisciplinarno istraživanje javnosti tijekom kojeg je prikupila te valorizirala podatke o javnim prostorima u gradu Zagrebu čija bi obnova i/ili uređenje značajno podigli kvalitetu života. Istraživanje su vodili arhitekti dr. sc. Kristina Careva i dr. sc. Rene Lisac, antropolog dr. sc. Tomislav Pletanac i

sociologinja dr. sc. Jana Šarinić, uz pomoć niza suradnika i studenata arhitekture, sociologije i likovne akademije. Istraživanje je provedeno u periodu od 16. veljače do 30. travnja 2015. kroz četiri faze:

1. priprema i informiranje javnosti o projektu,
2. prikupljanje informacija o javnom prostoru,
3. strukturiranje podataka, te
4. valorizacija i interpretacija rezultata.

1. priprema i informiranje javnosti o projektu

Na početku istraživanja pripremljen je digitalni i tiskani materijal kojim se građani, udruge i vijeća gradskih četvrti informiraju o sadržaju i cilju projekta: strukturiran je upitnik za razgovore s građanima; pismo poziva udrugama za uključivanje u diskusiju na fokus grupama; te zamolba predsjednicima i članovima vijeća gradskih četvrti za gostovanjem na njihovoj redovitoj sjednici. Projekt je prezentiran predsjednicima vijeća gradskih četvrti u Gradskoj skupštini 13. veljače 2015., a stručnoj javnosti, članovima DAZ-a i drugim arhitektima u gradu Zagrebu u prostorijama DAZ-a 03. ožujka 2015. Predstavnici medija na terenu pratili su aktivnosti Akupunktura grada.

2. prikupljanje informacija o javnom prostoru

Cilj istraživanja je bilo sistematski pokriti sve razine javnog interesa za javnim gradskim prostorom kako bi se prepoznale lokacije od najveće potrebe za njegovim uređenjem. Uz detektiranje lokacija evidentirane su i potrebe koje se trebaju ili mogu realizirati kroz uređenje gradskih prostora, a same za sebe nemaju već određenu lokaciju. Prikupljanje informacija o javnom prostoru provedeno je s tri razine javnog interesa i za svaku je odabrana prilagođena metodologija strukturiranog razgovora: strukturirani intervjui s građanima, fokus grupe s udrugama i otvorene diskusije na vijećima gradskih četvrti.

Mišljenja i zapažanja stanovnika o javnom gradskom prostoru prikupljena su na četiri lokacije (Avenue Mall – 07. ožujka; Trešnjevački plac – 14. ožujka; ulaz u Park Maksimir – 21. ožujka; Splavnica – 28. ožujka) na kojima su članovi Akupunktura grada tijekom razgovora s pojedinim građaninom popunjavali upitnik. Građani su svoje ideje dostavljali i putem pisanog materijala – neki osobno na prije spomenute lokacije, neki putem mail adrese zagrebzamene@d-a-z.hr . Tim Akupunktura grada na terenu je djelovao i 22. ožujka kada je posjetio Jakuševac te tamo informirao građane o projektu. Mišljenja udruga raspravljena su i zabilježena u četvrtak 26. veljače kada su prostorijama DAZ-a održane dvije fokus grupe sa zainteresiranim predstavnicima udruga. U razdoblju od 03. ožujka do 23. travnja 2015. predstavnici Akupunktura grada gostovali su na ukupno 13 vijeća gradskih četvrti, jedno vijeće pismeno se izjasnilo da nije zainteresirano za razgovor, dva vijeća svoj interes su iskazala naknadno dok se jedno vijeće nije javilo.

3. strukturiranje podataka

Svim navedenim vidovima prikupljanja informacija dobiveno je ukupno 728 podataka unesenih u tablicu. Svaki unos sastoji se od naziva, opisa i komentara, pripadnosti lokacije gradskoj četvrti te izvora informacije (stanovnik / udruga / vijeće). Dobiveni podaci odnosno pojedinačni unosi kreću se od izuzetno preciznih javnih lokacija, preko većih prostornih cjelina i poteza do informacija o kvartu ili čak cijelom gradu Zagrebu. Neki isticani prostorni problemi i potencijali tiču se izgrađenih (i napuštenih) zgrada i kompleksa. Također se mora istaknuti da je dobar dio dobivenih informacija govorio o potrebi građana za nekim vidom javnog prostora bez lociranja odgovarajućeg prostora za tu potrebu. Stoga su svi dobiveni podaci strukturirani kroz četiri osnovne kategorije: lokacija, potreba, Zagreb, i zgrada.

Svakom unosu koji je u tablici kategoriziran kao lokacija, pridružena je oznaka njegovog dosega. Doseg može biti lokalni, kvartovski ili gradski, a odnosi se na broj stanovnika i turista koji potencijalno imaju kontakt s lokacijom. Sve lokacije točkasto su unesene na internetsku google kartu. Ukupno je na kartu unesena 211 lokacija od čega 89 lokalnog dosega, 90 kvartovskog dosega i 32 gradskog dosega.

4. valorizacija i interpretacija rezultata

Istraživanje javnosti kroz metodu akupunkture grada principom “od dolje prema gore” (“bottom up”) rezultiralo je nizom informacija i saznanja koje opisuju potrebe u javnom gradskom prostoru grada Zagreba, gledano iz perspektiva građana, udruga i vijeća gradskih četvrti. Istraživanje je tako širokim spektrom te velikim brojem ispitanika kvalitetno analiziralo javni prostor grada na njegovoj cijeloj površini. Općenite potrebe građana mogu se sumirati u željama za kvalitetnijim uređenjem i očuvanjem: 1. sportskih i rekreativnih površina (biciklističke staze, dječja igrališta, staze za trčanje, staze za rolanje, pješačke staze, street-workout, dodatni sadržaji za djecu mlade i umirovljenike), 2. zelenih površina u gradu (parkovi, društveni vrtovi, drvoredi, cvjetnjaci...), 3. prostora za druženje i okupljanje (opremanje prostora za koheziju građana, kvartovski trgovi...), 4. komunalnog reda i prometa (parkovi za pse, terase kafića, ulična rasvjeta, fasade, urbana mobilnost...)

211 evidentiranih lokacija valorizirano je prema nekoliko kriterija koji su se pojavili kroz samo istraživanje akupunkture grada, s ciljem da se odabere uži krug lokacija najpotrebnijih građanima. Primarni kriterij temelji se na želji da se dalje od gradskog centra osnaže i urede lokacije od gradskog značaja kako bi se potakla decentralizacija prezagušenog gradskog centra te se u mentalnoj slici građana pokuša stvoriti i drugi prostorni reperi od onih maksimalno eksploatiranih u strogom centru grada. Sekundarnim kriterijima željelo se valorizirati snagu participativnog uzorka odnosno koliko je iskazana potreba sazrijela i prerasla u civilnu akciju za pojedinu lokaciju, kao i kvantitativno koliko je istih i / ili različitih izvora ukazivalo na nju.

Akupunktura grada svoj dio istraživanja zaključuje s ukupno 51 lokacijom koje su indeksirane s najviše bodova. Lokacije su jednoliko raspoređene po cijeloj gradskoj površini, i predstavljaju javne prostore na kojima se mogu ostvariti različite kategorije potreba građana: druženje na kvartovskom trgu ili parku, igrališta, rekreacija, biciklistički i pješački promet, kućni ljubimci, uređenje prometnih čvorišta, prirodne i kulturne baštine te slično.

B. URBANISTIČKO ISTRAŽIVANJE

Usporedno sa istraživanjem Akupunkture grada provedeno je i Urbanističko istraživanje. Urbanističko istraživanje je provela grupa istraživača Katedre za urbanizam Arhitektonskog fakulteta. Istraživačku grupu čini osam urbanista arhitekata: Izv.prof.dr.sc. Krunoslav Šmit (voditelj i koordinator projekta), Doc.dr.sc. Sanja Gašparović, Prof.dr.sc. Jesenko Horvat, Doc.dr.sc. Vedran Ivanković, Prof.dr.sc. Tihomir Jukić, Izv.prof.dr.sc. Damir Krajnik, Izv.prof.dr.sc. Ivan Mlinar, i V.asist.dr.sc. Lea Petrović Krajnik.

Provedeno je znanstveno stručno istraživanje kojim su identificirani problemi i dani prijedlozi unaprjeđenja javnog prostora uz cjelovito sagledavanje grada sa stajališta urbanističkog planiranja.

Cilj istraživanja bio je koristeći se znanstvenoistraživačkim i stručnim metodama rada doći do prijedloga lokacija za uređenje koje mogu potaknuti urbanu revitalizaciju javnih prostora u gradu Zagrebu. Urbanističko istraživanje bilo je usmjereno na mogućnosti prostora, za razliku od istraživanja Akupunkture grada koje je bilo usmjereno na potrebe građana. Korištena je metoda rada kojom se u proučavanje javnog prostora kreće od cjeline grada prema pojedinačnom i lokalnom. Metoda je bazirana na razumijevanju geneze razvoja grada – na poznavanju onoga što je bilo u prošlosti, na

utvrđivanju onoga što je trenutno, kao i na uočavanju prostornih mogućnosti uz iniciranje prijedloga za ono što bi moglo biti u budućnosti.

Postupak rada sastojao se od četiri koraka:

1. korak – Prikupljanje i sistematizacija urbanistički značajnih podataka o gradu. Uključuje analizu prostorno planska dokumentacije (GUP-a i PPUG-a), kao i analizu urbanističkih i razvojnih projekata što su istraživali mogućnosti prostorne organizacije grada i sustava javnih prostora u Zagrebu.

2. korak – Tematske analiza javnog prostora. Utvrđuju se i provode analize urbanističkih tema važnih za sagledavanje obilježja i planiranje razvoja grada. Provedene su tematske analize: izgrađene gradske strukture – stambenih područja, zelenila, gospodarskih cjelina, razvojnih poteza, gradskih centara i javnog gradskog prometa.

3. korak – Identifikacija tematski značajnih lokacija javnog prostora. Tematski značaj se utvrđuje temeljem u istraživanju postavljenog kriterija. Veći značaj pokazuje lokacija na kojoj se nalaze ključni elementi promatrane teme javnog prostora. Rezultat analize je identifikacija 84 tematski značajne lokacije javnog gradskog prostora.

4. korak – Identifikacija lokacija javnog prostora urbanistički značajnih za grad. Urbanistički značaj utvrđuje se također na osnovu kriterija. Veći urbanistički značaj pokazuje lokacija koja objedinjuje više različitih elemenata identificiranih kod tematskih analiza javnog prostora grada. Rezultat identifikacije jesu tri grupe javnog prostora. Grupi A čine lokacije koje okupljaju tri i više tema od značaja za grad (18 lokacija). U Grupi B nalaze se lokacije koje okupljaju dvije teme od značaja za grad (35 lokacija). U grupi C smještene su one lokacije koje sadrže po jednu temu od značaja za grad (31 lokacija).

Rezultati istraživanja ukazuju na slojevitu važnost javnog gradskog prostora. Izgrađena gradska struktura – stambena područja. Obilježja izgrađene gradske strukture ukazuju da se stambena područja mogu sagledavati kao baza unutar koje se javni gradski prostor pojavljuje u oblicima koji imaju potencijal podizanja kvalitete stanovanja velikog broja građana. Zelenilo. Obilježja prirodnih i ozelenjenih područja grada predstavljaju svojevrsne zelene okvire koje stvara Zagrebačka gora s Medvednicom na sjeveru, rijeka Sava u središnjem gradskom prostoru, ali i prirodna šumska područja uz južnu periferiju grada. Zelena područja imaju potencijal što proizlazi iz mogućnosti povezivanja i grupiranja uz stvaranje dodatne alternativne mreže komunikacijskih putova grada. Gospodarske cjeline. Pretežito ih čine površinom velika specijalizirana gradska područja usmjerena na gospodarske proizvodne aktivnosti. Uočava se potreba za povećanjem protočnosti javnih komunikacija kroz njihove zone kako bi se povezali dijelovi grada koje razdvajaju. Također, uočava se i potreba za artikuliranjem utjecaja prema stambenim naseljima smještenim unutar ili uz gospodarske cjeline. Razvojni potezi. Promatraju se kao smjerovi širenja grada koji se kontinuirano realiziraju ili kao smjerovi razvoja grada koji su zacrtani kao dugoročno ostvarive ideje u urbanističkim planovima. Unaprjeđenjem javnog gradskog prostora duž razvojnih poteza može se uskladiti značenje koje takvi potezi imaju u gradu sa njihovim trenutnim funkcionalnim, oblikovnim i ambijentalnim značajkama. Gradski centri. Mreža gradskih centara sustavno se razvija se u gradu čime nastaju mjesta oko kojih se organiziraju raznovrsni gradski sadržaji. Upravo se ta mjesta prepoznaju kao lokacije kod kojih organizirani javni prostor može stvoriti dodanu vrijednost uobličenu kroz nadgradnju osnovnih gradskih funkcija. Javni gradski promet. Prometni sustav grada čini višeslojnu složenu mrežu relacija unutar koje je javni gradski promet značajna komponenta integracije grada u zajedničku prostorno funkcionalno cjelinu. U prometnim čvorištima sustava javnog gradskog prijevoza ostvaruje se visoka razina cirkulacije građana što ukazuje na važnost formiranja pažljivo osmišljenih oblika višestruko korištenog javnog gradskog prostora.

Temeljem provedenog urbanističkog istraživanja mogu se istaknuti četiri zaključka o obilježjima javnog gradskog prostora u gradu Zagrebu.

1. Javni je prostor u Zagrebu na razini mjerila cjelokupnoga grada kao i na razini lokalnog mjerila podjednako neuređen, dok u pojedinim područjima djeluje zapušteno i zanemareno. Uređivanje malih fragmentiranih prostora lokalnih sredina može biti imperativ i aktivnost kojom će se značajno potaknuti revitalizacija grada. Istraživanje je ukazalo da postoji značajno veći broj lokacija i mjesta na kojima je potrebna intervencija uređenja javnog gradskog prostora.

2. Javni prostor grada Zagreba ima raznolika, raznovrsna i višeslojna obilježja. Njegovim uređenjem istodobno se može potaknuti i rješavanje brojnih gradskih problema, a mogu se otvoriti i nove teme koje će osvježiti i obogatiti suvremena obilježja grada i povećati standard života njegovih građana.

3. U Zagrebu postoji potencijal za stvaranjem novih vrsta javnog prostora. Osim trgova i parkova, postoji puno širi spektar oblika javnog prostora gradom kojim se mogu istaknuti njegovi pejzažni okviri, njegovi gradski potezi, pješačke poveznice, šetnice uz potoke, i drugi još nedovoljno afirmirani oblici javno korištenih gradskih mjesta.

4. Javne prostore grada Zagreba obilježavaju – prepoznatljivi okviri brežuljaka Medvednice i rijeke Save, barijere željezničke pruge i važnih prometnih pravaca, potencijali urbanih intervencija gradskog značaja poput središnje gradske osi i zelene potkove Novog Zagreba, važna prometna čvorišta javnog gradskog prijevoza na točkama velike frekvencije protoka građana, kao i zanemareni dijelovi nedovoljno izraženih urbanih obilježja poput Kozari putova ili Brezovice.

C. PRIJEDLOG LOKACIJA ZA REALIZACIJU

Nakon završetka istraživanja Akupunktura grada i urbanističkog istraživanja uslijedio je postupak utvrđivanja prijedloga lokacija za realizaciju. Istraživačke su grupe integrirane u jedan, zajednički multidisciplinarni radni tim kako bi se provela sinteza rezultata obaju istraživanja.

Cilj sinteze bio je doći do prijedloga lokacija koje su značajne sa stajališta stanovnika i njihovih potreba, kao i sa stajališta urbanizma i mogućnosti gradskog prostora.

Korištena je metoda rada koja se temelji na preklapanju podataka. Preklapanje podataka rezultiralo je utvrđivanjem prijedloga lokacija za uređenje. Na svakoj od tih lokacija istaknute su mogućnosti gradskog prostora za rješavanje potreba koje nedostaju građanima.

Postupak rada sastojao se od tri koraka. 1. korak – Integracija i sintezni prikaz rezultata istraživanja Akupunktura grada i urbanističkog istraživanja. Na istoj tematskoj karti prikazane su najbolje ocijenjene lokacije iz istraživanja Akupunktura grada (indeksi 5-9) i najbolje ocijenjene lokacije iz urbanističkog istraživanja (grupe A-B). 2. korak – Identifikacija onih lokacija koje su u oba istraživanja prepoznate kao značajne. Nakon utvrđivanja kriterija za identifikaciju, izdvajaju se najviše ocijenjene lokacije. Rezultat analize je identifikacija 33 lokacije koje čine prijedlog lokacija za realizaciju. 3. korak – Opis prijedloga lokacija za realizaciju. Svaka se lokacija opisuje s naznakom teme, uz definiranje pozicije s granicom obuhvata, te uz isticanje njenog urbanističkog i sociološkog značaja.

Studija lokacija javnog gradskog prostora rezultirala je izdvajanjem 33 lokacije koje se predlažu za realizaciju. Lokacije se mogu razvrstati u pet prostorno i tematski određenih grupa u kojima se nalazi od 5 do 10 lokacija.

U središnjem dijelu Zagreba ističu se teme ulica, trgova i blokova. U sjevernom dijelu Zagreba pojavljuju se teme vezane uz ulaze na Medvednicu i zeleni okvir grada. U južnom dijelu Zagreba obrađuju se teme: savskog područja, gradskih osi, zelene potkove novog Zagreba i teme gradskih rubova. U istočnom dijelu Zagreba tematiziraju se prometne barijere uz željezničku prugu i gradske avenije te

spajanje razdvojenih gradskih cjelina. Dok su u zapadnom dijelu Zagreba u fokusu kontaktni prostori prema Medvednici, ali i potezi uz željeznicu.

U središnjem dijelu Zagreba nalazi se 7 lokacija / 6. Okruženje Britanica: skrivena dvorišta, 13. Ljubljanića: trg i promenada uz potok, 15. Maksimirska – Kvatrić: cesta postaje ulica, 20. Središte Trešnjevke: pješačke poveznice, 27. Zapadni kolodvor: ulaz u Donji grad, 28. Trgovi Gornjega grada: mjesta susreta, i 29. Savska – Tratinska: mjesto između tri pruge.

U Sjevernom dijelu Zagreba je 5 lokacija / 7. Dolje: vrata Sljemena, 16. Markuševec: mjesto susreta podno Medvednice, 24. Šestine: šetališta uz sljemenske potoke, 25. Potok Vrapčak: novi ulaz na Medvednicu, i 26. Kozjak: kvartovski park.

U Južnom su dijelu Zagreba 7 lokacija / 1. Avenija Dubrovnik – SR Njemačke: gradsko šetalište, 2. Avenija Dubrovnik – Većeslava Holjevca: povezivanje kvartova, 5. Brezovica: izlet do dvorca, 21. Savski terminal – Kajzerica: zagrebačko tromostovlje, 30. Nasipi uz Most slobode: predah u zelenoj oazi, 31. Lanište – Remetinec: zeleno srce kvarta, i 32. Park Novi Zagreb: zelena potkova novoga grada.

U Istočnom dijelu Zagreba smješteno je 9 lokacija / 3. Borovje: naselje uz Savu s kvartovskim trgom, 4. Branimirova: park duž pruge, 8. Donja Dubrava: kvartovska mjesta uz aveniju, 9. Dubec: prostori druženja, 12. Gornja Dubrava: središte kvartovske kulture, 14. Kozari Put i Kozari Bok: zajednički park dvaju naselja, 17. Savica jezera: što bliže netakutoj prirodi, 18. Sesvete: zeleni prsten, i 22. Volovčica – Borongaj – Svetice: povezivanje dijelova grada.

U Zapadnom dijelu Zagreba predloženo je 5 lokacija / 10. Črnomerec – Grmoščica: šetnja do glinenog mosta, 11. Gajnice – Stenjevec: prostori povezivanja, 19. Susjedgrad: život uz zapadna vrata grada, 23. Vrapče – Grmoščica: rekreacija uz park šumu, i 33. Špansko: trg park.

Sve lokacije se nalaze na interaktivnoj mapi u kojoj postoji i kratki opis identificiranih prijedloga lokacija. Slijedi odabir 17 lokacija koje će se urediti temeljem utvrđenih potreba a prema projektima koji će se dobiti nakon provođenja javnih arhitektonsko-urbanističkih natječaja.

U zaključku se može naglasiti kako je za izradu studije lokacija javnog gradskog prostora korištena inovativna metoda rada što objedinjuje istraživanje koje kreće "od dolje prema gore" (istraživanje Akupunktura grada) sa istraživanjem koje kreće "od gore prema dolje" (urbanističko istraživanje). Utvrđeno je da jedna metoda potiče drugu, te da je objedinjavanjem omogućeno provjeravanje i potvrđivanje rezultata obaju studija. Doprinos provedenog istraživanja je u razvijanju novih metoda rada i alata kojima se može potaknuti započinjanje procesa urbane revitalizacije javnih prostora u gradu Zagrebu.

SEKCIJE DAZ-a

SEKCIJA ZA ARHITEKTONSKO NASLIJEĐE - AN

U sklopu već uhodanog programa predavanja Sekcije za arhitektonsko naslijeđe u DAZ-u, voditelji Sekcije Ksenija Petrić i Mladen Perušić organizirali su **IX ciklus** predavanja: **Izlozi trgovina u Zagrebu i obnove**. Voditelj 9. ciklusa predavanja bio je arhitekt **Mladen Perušić**.

02. 04. 2015. predavanjem **prof.dr.sc. Stelle Fatović-Ferernčić, dr.med. i Jasenka Ferber Bogdan, više stručne suradnice HAZU-a „Zagrebačke ljekarne - baština u funkciji identiteta grada - Istraživanje, vrednovanje, zaštita“** započeo je 9. ciklus predavanja Sekcije za arhitektonsko naslijeđe DAZ-a okrenut prema interdisciplinarnom dijalogu i suradnji struka pri vrednovanju, zaštiti i obnovi arhitektonske baštine.

16. 04. 2015. Krešimir Galović, povjesničar umjetnosti održao je predavanje „Ilički izlog - povijesni razvoj Ilice i mogućnosti revitalizacije“.

23. 04. 2015. povjesničar umjetnosti dr.sc. **Marko Špikić** održao je predavanje **Konzerviranje u Hrvatskoj 160 godina tradicije - 5. dio od 1964. do 1990.**

07. 05. 2015. arhitekti **Mladen Perušić** i **Azra Suljić** održali su zajedničko predavanje "Izlozi trgovina u zagrebu i obnove".

14. 05 2015. održalo se se peto predavanje **O prozoru – otvoreno!**, o cjelovitim pristupima i rješenjima obnove / rekonstrukcije / zamjene prozirnih elemenata pročelja na projektima obnove arhitektonskog naslijeđa govorili su: **Goran Jakovac, dipl.ing.dr.v.ind., Euroinspekt drvokontrola d.o.o. Zlatko Lehpamer, ing.arh., Ardin stolarski obrt i Zlatan Šljivić, dipl.ing.arh., studio za održivu Arhitekturu d.o.o.**, te gosti **Tomislav Petrinc, dipl.ing.arh.,** Načelnik sektora za konzervatorske odjele i inspekciju, Ministarstvo kulture RH, te **Mr.sc. Ranko Keindl, dipl.ing. građ., 3K d.o.o.**

Sekcija je organizirala u suradnji s **Ministarstvom kulture i Vijećem Europe i okrugli stol „LOKALNI RAZVOJ - Pitanja upravljanja“** 14. prosinca 2014. u DAZ-u, nastavno na ranije predstavljanje teme Lokalnog razvoja u DAZ-u.

U 2015. Sekcija će se kroz 10. ciklus „Edukacija i međudisciplinarna suradnja“ baviti sljedećim temama:

- Projektiranje zahvata na kulturnim dobrima, nastava Graditeljsko naslijeđe na AF, ZG
- Konzervacija - restauracija kamene arhitektonske plastike, ALU,ZG
- Konzervacija – restauracija kamena, ALU, ST
- Dani europske baštine, Umjetnički paviljon, obilazak

SEKCIJA ZA INTERIJER – Dijalog struka

Okrugli stolovi pod nazivom Dijalog struka koje organizira Sekcija za interijer Društva arhitekata Zagreba kroz međustrukovnu komunikaciju promovira integralni pristup projektima, domaću produkciju i timski rad s ciljem uključivanja u dijalog svih dionika od studenata, kreativnih pojedinaca i timova, preko tvrtki do menadžera, investitora, te kulturnih i privrednih stratega.

25.11.2014. održan je javni razgovor „Interijer u niši“ kada smo predstavili različite načine rada, koncepcije i pristupe u uređenju unutrašnjeg prostora. Gosti su bili Edita Geci, Studio Geci i Damjan Geber, Brigada. U kojoj su mjeri specijalizirane niše projektanata rezultat istraživanih potreba tržišta, u kojoj mjeri pozicioniranje unutar određene stručne i tržišne niše proizlazi iz obrazovanja i svjesnosti o napredovanju i prepoznatljivosti unutar iste, te na kraju u kojoj mjeri proizlaze iz jezika autora koji u njima rade neovisno o tome da li se radi o low budget ili high end interijeru? Odgovore na ova pitanja dobili smo u razgovoru punom distinkcija koje su ovom slučaju osnova za suradnju arhitektice i managerice Edite Geci direktorice studija za projektiranje u duhu total designa i Damjana Gebera, arhitekta osnivača kreativne agencije za osmišljavanje cjelovitih prodajnih koncepata i integraciju brandinga s prostorom - Brigada.

Sekcija je temu odnosa interijera i destinacija predstavila na konferenciji programa ARTUR (Arhitektura i turizam – Prostor i turistički potencijali kontinentalne Hrvatske) koja se održala 9.6.2015. Voditelj Sekcije Robert Križnjak moderirao je razgovor s kolegom **Jankom Rožičem** iz arhitektonskog tima Otprti krog,Slovenija koji je na konferenciji osim teme agroturizma i arhitekture, predstaviti će i druge

projekte vezane za temu arhitektonske baštine i turizma, među kojima je i projekt prenamjene objekta zatvora u hostel, Hostell Celica u Ljubljani,

Dijalog struka moderirali su Martina i Robert Križnjak, te Davorka Perić.

SEKCIJA MLADIH

Za 2015. Sekcija priprema prošireno **englesko izdanje džepnog vodiča** koji će ujedno biti i reizdanje u smislu dorada u dizajnu i sadržaju same karte, te će sadržavati novo izgrađene i druge vrijedne objekte. Svi podaci prikupljeni za džepni vodič bit će iskorišteni kao osnova za izradu internetskog vodiča čiji je cilj stvaranje kataloga građevina od arhitektonskog značaja s mogućnošću kontinuiranog nadopunjavanja podacima o novoizgrađenim objektima te ponude raznovrsnih „ruta” za obilazak grada.

ČLANSTVO

U 2015. Društvo arhitekata zagreba je okuplja 290 aktivnih članova, od čega 2 potporna člana, 5 pripravnici/student te 282 redovita od kojih je 20 zaslužnih članova. Svi redoviti i zaslužni članovi imaju pravo glasanja na Skupštini.

U sklopu 5. Dana zagrebačke arhitekture troje članova je promovirano u počasne članove.

Zahvaljujemo svim članovima koji su plaćanjem članarine potpomogli djelovanje DAZ-a.

Kao i svake godine u veljači je iz Službe za članstvo na kućne adrese članova poslan dopis u kojem se daje pregled svih provedenih aktivnosti Društva te su najavljene i mnoge nove. U dopisu članovima je upućena i zamolba da s obzirom da je u lipnju 2014. godine stupio na snagu novi Zakon o udrugama prema kojem popis članova društva mora sadržavati i osobni identifikacijski broj (OIB) te datum rođenja dostave te iste podatke u Službu. Na žalost, mali broj članova je odreagirao na ovu zamolbu i dostavio podatke.

Svi članovi imaju mogućnost korištenja pogodnost prostorija Društva za vlastite aktivnosti i sastanke s partnerima i potencijalnim klijentima uz prethodnu najavu na mail ana.marendic@d-a-z.hr. Korištenje prostora je besplatno, ali se dodatne usluge naplaćuju po principu stvarnog troška.

SKUPŠTINA

17. 06. 2014. održana je 29. Redovita Skupština Društva arhitekata Zagreba na kojoj se okupilo 13 članova. Prema novom statutu Društva koji je usvojen 20. lipnja 2013. na 28. Skupštini prema članku 19. „*Odluke Skupštine su valjane ako je na zasjedanju prisutno najmanje 50 (pedeset) članova Društva koji imaju pravo glasa. Ukoliko u zakazano vrijeme sjednici redovite Skupštine nije pristupio potreban broj članova za kvorum, Skupština će pričekati sa svojim radom 15 minuta. Ako ni protekom tog vremena nema kvoruma, Skupština će zasjedati s prisutnim brojem članova čije će odluke u tom slučaju biti pravovaljane. Za izborne Skupštine potreban je kvorum od 50 članova*“, broj prisutnih članova je bio dovoljan da se sjednica održi.

ZAPOSLENICI

Zbog povećanog broja aktivnosti te pripreme istih Društvo arhitekata Zagreba od ožujka 2015. godine koristi poticajnu mjeru Hrvatskog zavoda za zapošljavanje – Zapošljavanje bez zasnivanja radnog odnosa te su zaposlene 2 nove kolegice, arhitektica Maja Šurjak i ekonomistica Karmen Petričević.

PUBLIKACIJE

Društvo je u 2014. godini objavilo slijedeće tiskane i elektroničke publikacije:

1. Katalog radova Radionica Zagreb na Savi
2. ARTUR – Arhitektura i turizam: Turistički prostor: Grad i regija – Programska knjižica
3. City Acupuncture Forum/ Forum Akupunktura grada – Programska knjižica
4. City Acupuncture – Improving the City Life Quality Through Small and Precise Interventions in Urban Structure – Završna publikacija Akupunktura grada
5. City Acupuncture/ Akupunktura grada - Dokumentarni film
6. IV Dani zagrebačke arhitekture - Programska knjižica
7. Završna publikacija 3. Programskog cilusa i Katalog radova .Think .Space: Money
8. Arhitektonski priručnik za djecu "Prostor oko mene"
9. Arhitektura + : 3 video intervjua (Ivan Jovanovac, Ivan Dorotić, Vlatko Štampar)
10. Katalog nagrađenih radova Natječaja za izradu idejnog rješenja za Hrvatski atletsko - nogometni centar Svetice u Zagrebu
11. Katalog nagrađenih radova Natječaja za izradu idejnog rješenja Biološkog, Geografskog i Geološkog odsjeka PMF-a Sveučilišta u Zagrebu
12. Programska knjižica: DAZ programi 2013/2014
13. DAZ portal – Portal za arhitekturu i kulturu
14. Katalog provednih natječaja DAZA
15. V Dani zagrebačke arhitekture - Programska knjižica
16. ARTUR – Arhitektura i turizam: Prostor i turistički potencijali kontinentalne Hrvatske – Programska knjižica